

Å r s m e l d i n g

for Oppland sau- og geitalslag 1956.

Organisasjonsarbeidet.

Det er stifta ett nytt lag i året. Dessuten er det innbetalt kontingent for ett eldre lag som var ute i 1955. Av laga som betalte kontingent for 1955, er det enno 3 som ikke har betalt for 1956. 2 av disse rekner en med kommer igjen, mens det tredje går ut.

Lags- og medlemstall har de siste åra vært:

1950	33 lag	1077 medlemmer
1951	30 "	1577 "
1952	32 "	1560 "
1953	33 "	1614 "
1954	29 "	1412 "
1955	31 "	1645 "
1956	30 "	1484 "

Medlemstallet pr. lag ligger omlag 2 lågere enn i 1955. Fåberg er fortsatt største laget med 223 medlemmer, deretter følger Skjåk med 185. Fåvang 148, Ringebu 118 og Kulbu 111. Størst framgang i året viser Ö. Toten som har öket medlemstallet fra 31 til 66.

Det arbeides med å få igang lag i Vågå, Dovre, Etnedal, Ö. Slidre og Lesja, og en rekner med at skipingsmöter for de fleste av disse kan holdes utover vinteren.

De fleste av laga arbeider jevnt godt. Av de fremste arbeidsoppgaver nevnes det store arbeid som legges ned for å få skaffe försteklasses avlsværer. Et enkelt lag har således hele 5 2.pr. værer. Slikt setter merker etter seg og skaper interesse. Av stor betydning for avlsarbeidet er også det store arbeide mange lag utförer for å få til ekstra småfesjå og det arbeide som utföres for å skaffe størst mulig oppsluttning om de enkelte sjå. At bygdesjåa er i vinden som aldri för kan sikkert for en stor del tilskrives et målbevist arbeid for saken fra lagas side. Ullmottakinga er fortsatt en sentral oppgave. Sau- og geitalslaga har sikkert bidratt atskil- lig til å få innarbeidet den nye ullordninga gjennom arbeidet med ullinnsamlinga. Etpar av laga melder således at det er innsamlet over 8000 kg. ull gjennom laga. Det teller, både når det gjelder saken i sin almindelighet og for laga selv gjennom den provisjonen de får for dette arbeidet. Ellers drives opplysningsarbeid på ymse vis gjennom kurser, foredrag og demonstrasjoner. En viktig oppgave som flere lag har tatt opp i det seinere er avdråttskontrollen for småfe som etter alt å dömme står foran et stort oppsving.

Småfeholdets stilling.

Hva sauholdet angår viser samlet sauetall i fylket en tilbakegang fra 1955 til 1956 fra 130634 til 118018 dyr, d.v.s. 19616 dyr eller 15 %. Tilbakegangen for dyr over 1 år er 11229 dyr eller 18,23 % og for dyr under 1 år 8387 dyr eller 12,14 %.

Når det gjelder geiter ialt er det en nedgang fra 23094 til 22625 dyr - ialt 469 dyr eller 2 %. For dyr over 1 år er tilbakegangen 5,2 % og for under 1 år en oppgang på 22,4 %. Tilbakegangen i sautallet har sin vesentligste årsak i tørkeåret 1955. Det er en kjent sak at svikt i avlingene i første rekke går ut over småfeet. Geitetallet synes å ha stabilisert seg. Det er muligheter for en betydelig oppgang her når en får organisert fellesetrer.

Produktene fra småfeholdet har hatt jevnt god avsetning. Ullordninga har ytterligere sikret sin posisjon. Det rår jevnt over tilfredshet med ordninga, som utvilsomt har vært en god løftestang for en heving av kvaliteten av norsk ull og dermed for lønnsomheten av saueholdet.

Fylkeslagets styre har i året bestått av Per Haugen, formann. Per O. Lindsheim, Trygve Beckhaug, Ivar Lövbrötte og Gunnar A. Gjevre. Sekretær og kasserer Olav Moen.

Styret har i året holdt 3 møter hvor det i alt er foretatt 31 saksbehandlinger.

Med støtte fra Oppland landbruksselskap arrangerte laget kurs i sauavl på Lillehammer. Emnene som ble behandlet var i første rekke sjukdomsspørsmål, foring og ullomsetning. Forelesere var veterinær Erik A. Sæter, forsøksassistent Nedkvitne og disponent Erling Sanne. Det var deltakelse fra hele fylket - ialt omlag 30.

Etter fylkeslagets opplegg er det i året holdt 1 kurs i sauavl med støtte fra fylkeslaget.

Utstasjonering av avlsdyr.

For å stimulere interessen for et bedre avlsarbeid tok styret opp arbeidet for utstasjonering av gode avlsværer i distrikter som en mente hadde behov for det. To værlam av dala er innkjøpt og stasjonert på V. Toten og i Kvikne. En vaksen 3. pr. sjeviotvær er plasert på Dovre. Det er utarbeidet instruks for bruken av værene, foring og stell, samt noteringer.

Liknende tiltak skal settes i gang for geiter.

Til tiltaket som er mottatt med meget stor interesse er mottatt støtte fra Gudbrandsdal Slakteri, Vestoppland Slakteri og fra Oppland Bonde- og Småbrukarlag.

Lammekåring.

Interessen for denne saken er fortsatt stor. Også i år har det vært høve til kåring ved alle sjå i fylket. Det møtte 324 lam til kåring.

Avkomsgransking.

I samarbeid med Institutt for rase- og avlslære ble satt i gang en prøve med avkomsgransking av værer i Ringeby. 3 værer var med i forsøket.

Til avkomsgranskinga som Norsk Sau- og geitalslag har satt i gang i Etne i Hordaland ble innsendt tilbud på 6 værslam etter de fremste avlsværene i fylket. Av disse kom de 5 med i forsøket. Et meget godt resultat. Ullgranskinga viste at lamma herfra fylket lå svært godt an, særlig m.h.t. margulla.

Småfesjåa.

Det er i året arrangert flere småfesjå enn noensinne tidligere. Utenom ordinære ruta ble arrangert 6 ekstra sjå - de fleste etter opptak fra sau- og geitalslag. Geitesjå er no i det alt vesentlige holdt om våren. I året ble holdt 7 vårsjå for geit. 2 av disse var i samband med sjå for storfe og svin, mens 5 var rene geitesjå. Det ene av disse ble holdt på setra til T.T. Røyne, Ö. Slidre. Ved siden av sjået ble demonstrert maskinnmjølkning, hus og innredningsspørsmål m.v.

I samband med geitesjåa delte fylkeslaget ut følgende gavepremier.

Stav. Til beste risbitgeit. Tilfalt Johs. og O. Myhren, Tretten.

Fagernes. Til K.K. Bakke for beste vaksne geit.

Ringeby. Til Conrad Ödegård for beste samling.

V. Gausdal. Til Olav J. Solberg for beste 2. pr. geit.

I samband med sjået på Stav ble Anna Myhren, Tretten tildelt fylkeslagets gavepremie for godt geitestell.

Fellessetre for geit.

Arbeidet med saken er kommet et stykke videre. Det er nedaatt arbeidsutvalg i flere bygder i Gudbrandsdal. Disse har holdt flere befaringer og møter og de første planer er utarbeidet. Det viser seg å være atskillig skjær i sjøen i form av eiendoms- og bruksretter som nå ordnes opp for saken kan realiseres.

Konsulent Fjell fra Norsk sau- og geitalslag har drøftet saken i møter med flere av arbeidsutvalgene.

Avdråttskontrollen for småfe.

Fylkeslaget har sett det som en meget viktig oppgave å få større oppslutning om kontrollarbeidet i småfeavlen og har arbeidet atskillig med å spre opplysninger om disse spørsmål i året. Det skulle no være bedre muligheter for å få med småfeet i de vanlige kontrollaga, idet maksimumstilskottet pr. assistent er högda til 2000,- kr.

Lysbilleder.

Styret har sett det som en viktig oppgave å få istand lysbilledserier om småfehold. De første bilder er ferdige, og arbeidet fortsetter. Det er også arbeidet endel med å skaffe vanlig billedstoff fra årets småfesjå, spesielt med tanke på et billedarkiv over fremrakende avlsdyr.

Klyppekontroll.

Retningslinjer for kontrollen er sendt alle lag. En rekke lag har etterkommet anmodningen om å sørge for en effektiv kontroll av utstillingsdyr.

Diplomer.

Fylkeslagets diplom er i året tildelt Brødrene Anton og Otto Lyftingsmo for deres innsats for småfeavlen.

Utstilling av produkter fra småfeholdet.

I samband med Landbruksveka for Gudbrandsdal ble arrangert en utstilling med utstyr og produkter fra sau- og geitavl. Utstillingen var godt besøkt og ble vist stor interesse.

Landslagets jubileunsfond.

Fylkeslaget støtter tanken om en frivillig ekstrakontingent i jubileumsåret, og har på ymse måter arbeidet med saken med sikte på å skaffe størst mulig oppslutning fra Oppland.

Ellers har styret behandlet en rekke spørsmål og sendt flere henstillinger og uttalelser, som f.eks.:

Til landslag og viltnemnder om rovdyrplaga og rovdyrpremiene.

Til Landbruksdepartementet om framlegget til nye utstillingsregler.

Til landslaget om den hardhendte handheving av skogvernlova som en finner går urimelig hardt ut over geiteholdet.

Kontakten med laga har vært den beste. Viktigste kontaktmidlet har vært rundskriv om faglige og organisasjonsmessige spørsmål som er utsendt i et antall av 17 i året.

Brevbok og journal viser 817 sendte og 195 innkomne brev i året.

Tilslutt vår beste takk til Norsk Sau- og geitalslag og lokallega for innsatsen for småfeholdet i året og for godt samarbeid. Vi takker også Oppland landbruksselskap for den stønad og velvilje som er vist våre saker og ellers alle som på ymse måter har støtta arbeidet vårt.

Ringebu 27/1 1957

Per Haugen
(sign.)

Per O. Lindsheim
(sign.)

Trygve Beckhaug
(sign.)

Ivar Lövbrötte
(sign.)

Gunnar A. Gjevre
(sign.)

Olav Moen (sign.)